

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V2

NOVEMBER 2025

NOORDWES

PUNTE: 40

TYD: 1½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 13 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. MOENIE probeer om die hele vraestel te lees nie. Raadpleeg die INHOUDSOPGAWE op die volgende bladsy en merk die vraagnommer oor die teks wat jy hierdie jaar bestudeer het. Lees hierdie vraag aandagtig deur voor jy dit beantwoord.

2. Hierdie vraestel bestaan uit TWEE afdelings:

AFDELING A: Drama (40)

AFDELING B: Kortverhale (40)

3. Beantwoord die vrae in EEN van die afdelings:

AFDELING A: DRAMA

Beantwoord die vrae oor die drama (*Perdekrag*) wat jy bestudeer het.

OF

AFDELING B: KORTVERHALE

Beantwoord die vrae oor AL TWEE kortverhale wat jy bestudeer het.

4. Volg die instruksies aan die begin van elke afdeling noukeurig.
5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
6. Laat 'n reël oop ná elke antwoord.
7. Voorgestelde tydsindeling:

AFDELING A: 90 minute

OF

AFDELING B: 90 minute

8. Skryf netjies en leesbaar.

INHOUDSOPGAWE

Kies SLEGS die afdeling wat jy bestudeer het.

AFDELING A: DRAMA		
Beantwoord slegs die EEN vraag.		
VRAAGNOMMER	PUNTE	BLADSYNOMMER
1. <i>Perdekrag</i>	20	4
OF		
AFDELING B: KORTVERHALE		
Beantwoord AL TWEE kortverhale.		
2. "Die tongblaar"	20	9
EN		
"Rooikoos Willemsen is soek"	20	11

AFDELING A: DRAMA

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 1: PERDEKRAG – Cecilia du Toit

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS A

WILMA:	Dè, vat nou. Ons het nie heeldag tyd nie.	
LUCKY:	<i>(Lucky beduie met groot gebare hoe hy weier.)</i> No way, José. <i>(Wilma hou die hooivurk steeds na hom uit.)</i>	
WILMA:	Is jy nou klaar? <i>(Lucky kyk rond asof hy vasgekeer is.)</i>	5
	Ek sê, kom hier. Dè. Vat.	
LUCKY:	Niemand het gesê ek gaan shit rondstoot nie!	
WILMA:	Wat het jy dan gedink kom jy hier doen?	
LUCKY:	Ek doen nie shit nie. No bleddie way! Lucky Mhlope vat nie crap van niemand nie. <i>(Wilma staan rustig terwyl Lucky 'n vloermoer gooi. Binki konsentreer met moeite op die saal. Wilma haal 'n selfoon uit haar sak en skakel rustig.)</i>	10
WILMA:	<i>(Praat op die foon).</i> Hallo. Dis Wilma Botes van Silwerkloof Stalle. Ja, dis oor Lucky.	

1.1 "Ons het nie heeldag tyd nie." (Reël 1)

- 1.1.1 Op watter dag van die week moes Lucky by Silwerkloof Stalle werk? (1)
- 1.1.2 Waarom moes Lucky by hierdie plek werk? (1)
- 1.1.3 Met wie praat Wilma op die foon? (1)
- 1.1.4 Wat het Lucky gedoen nadat Wilma op die foon gepraat het? (1)

1.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.2) en die letter (A–D) neer.

"Lucky Mhlope vat nie crap van niemand nie." (Reël 9 en 10)

Dit beteken dat ...

- A Wilma nie die waarheid praat nie.
- B sy ma vir hom goeie maniere geleer het.
- C hy hom nie sal laat voorsê deur ander mense nie.
- D Lucky gewoonlik doen wat ander vir hom vra om te doen. (1)

1.3 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Binki het vir Lucky boontjies gebring om te eet. (1)

- 1.4 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.4.1 en 1.4.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie drama is dat perde mense kan help om (1.4.1) (positief te verander/hard te werk). Een van die lesse wat Lucky geleer het, is om nie mense te (1.4.2) (oordeel/help) voordat jy hulle regtig ken nie. (2)

- 1.5 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (1.5.1 tot 1.5.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.5.1	"... dis glad nie so warm nie."	A	Lucky het met Binki gespot.
1.5.2	"Moet ek aangaan, of kry jy die prentjie in jou klipkop?"	B	Binki was hartseer oor haar ma.
		C	Lucky het jammer gevoel vir homself.
1.5.3	"Bangbroek-bybie!"	D	Binki het haar littekens weggesteek, want sy was skaam daarvoor.
1.5.4	"Ek is nie ryk en wit nie."		
		E	Wilma was ongeduldig met Lucky wat gedink het net spoilt brats ry op haar perde.

(4 x 1)

- 1.6 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die drama gebeur.

- Binki het vir Lucky vertel van hulle huis wat gebrand het.
- Wilma het vir Lucky vertel hoe die perde ander kinders help.
- Lucky het "Sabrina" na "Ma" op Binki se foon verander.
- Lucky is op die perdeplaas afgelaai.

- 1.7 Waarom is dit verkeerd van Lucky om die hele tyd met Wilma terug te praat? (1)
- 1.8 Waarom is dit goed dat Lucky geskrik het toe hy hoor Wilma praat op die foon? (1)
- 1.9 Waarom het jy respek vir Wilma wat rustig bly terwyl Lucky so te kere gaan? (1)
- 1.10 "Niemand het gesê ek gaan shit rondstoot nie!" (Reël 7)

Waarom laat die skrywer vir Lucky sulke kru taal (*foul language*) gebruik? (1)

EN

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS B

LUCKY:	Hei, jy's seker dors. Hier's water. Nuwe water, net vir jou. (<i>Kaizer laat sy neus in die emmer sak en Lucky vroetel lomp tussen sy ore terwyl hy drink. Wilma links op, gevolg deur Lady Jane wat haar sonder 'n leiband volg. Wilma is verstom as Lucky by Kaizer se stal uitkom en die onderdeur toemaak.</i>)	5
WILMA:	(<i>Agterdogtig.</i>) Was jy daar binne by Kaizer?	
LUCKY:	Ek het vir hom water gevat.	
WILMA:	Jy't wat gedoen?	
LUCKY:	Ek sê, ek het gaan kyk of hy dors is.	
WILMA:	(<i>Geamuseerd.</i>) En jy vat toe vir hom water. Soos wanneer 'n mens vir iemand koeldrank gee?	10
LUCKY:	Nou hoe de hel moet ek weet of 'n perd dors is of nie? (<i>Hy gryp die vurk en begin woës hark. Wilma kyk verbaas na hom.</i>)	
WILMA:	Kan jy nou meer. (<i>Binki kom links op met 'n saal en toom wat sy die stoorkamer indra.</i>)	15
	Weet jy wat, Binki? Lucky het vir 'n perd water aangedra.	

- 1.11 Noem TWEE dinge wat Kaizer gedoen het om te wys dat hy kwaad was vir Lucky. (2)
- 1.12 Waarom het Lucky nie van ryk mense gehou nie? (1)
- 1.13 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (1.13) en die antwoord neer.

"Soos wanneer 'n mens vir iemand koeldrank gee?" (Reël 10 en 11)

Hierdie is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking). (1)

- 1.14 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (1.14.1 tot 1.14.4) en die antwoord neer.

goed; ma; maag; verkeerd; laptop; arm; pa; selfoon

- 1.14.1 Lucky kon Wilma nie op haar naam noem nie, want sy ... het hom nie so geleer nie. (1)
- 1.14.2 Wilma het vir Lucky vertel dat sy ook 'n tipe *community service* doen omdat sy iets ... gedoen het. (1)
- 1.14.3 Lucky het sy ander naam op Binki se ... ingetik. (1)
- 1.14.4 Lucky het die littekens op Binki se ... gesien nadat hy haar mou afgeskeur het. (1)

- 1.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.15) en die letter (A–D) neer.

Die toneelaanwysing "*Agterdogtig*" in reël 6 beteken dat Wilma ...

- A kwaad was vir Lucky.
- B agter op die verhoog besig was.
- C nie kon glo dat Lucky in Kaizer se stal was nie.
- D bang was dat Kaizer weggehardloop het uit sy stal.

(1)

- 1.16 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (1.16.1 en 1.16.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die drama was Binki (1.16.1) (gelukkig/ongelukkig) omdat Sabrina haar net by Wilma gaan los het. Aan die einde van die drama het sy (1.16.2) (vir haar ma gevra om haar te kom haal/haarself en haar situasie aanvaar).

(2)

- 1.17 Binki is klaar met skool.

Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is.

(1)

- 1.18 Die perde het hulle krag gebruik om mense te help.

In KOLOM A word 'n karakter beskryf. Kies uit KOLOM B watter rol die perde in die karakters se lewens gespeel het. Skryf net die vraagnommers (1.18.1 tot 1.18.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
1.18.1	Binki wou nooit naby die perde kom nie.	A	Die perde het hierdie karakter die kans gegee om vry te kan beweeg.
1.18.2	Wilma het skuldig gevoel oor haar perd.	B	Die perde het hierdie karakter gehelp nadat hy in 'n ongeluk was.
1.18.3	Lucky het skuldig gevoel oor die katjies.	C	Die perde het hierdie karakter kans gegee om ander kinders te help.
1.18.4	Ansie het 'n rolstoel gebruik om oor die weg te kom.	D	Die perde het hierdie karakter gehelp om homself te vergewe (<i>forgive</i>).
		E	Die perde het hierdie karakter gehelp om nie meer bang te wees vir hulle nie.

(4 x 1)

(4)

- 1.19 Voordat Lucky Silwerkloof Stalle toe gekom het, het hy 'n baie verkeerde ding
gedoen.
Waarom was dit sleg vir Lucky se ma? (1)
- 1.20 Toe Lucky op die plaas gekom het, was hy lelik teenoor die perde.
- 1.20.1 Hoe sou jy anders teenoor die perde opgetree het as jy Lucky was? (1)
- 1.20.2 Waarom sê jy so? (1)
- 1.21 In die slot van die drama reageer die perde positief teenoor Lucky en Binki.
Gee 'n voorbeeld van wat die perde gedoen het. (1)

TOTAAL AFDELING A: 40

AFDELING B: KORTVERHALE

Hierdie afdeling bestaan uit EEN vraag.

VRAAG 2: KINDERS VAN DIE AARDE – Charles Fryer

Beantwoord die vrae oor AL TWEE verhale.

VERHAAL A: "DIE TONGBLAAR" – Pirow Bekker

EN

VERHAAL B: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries

VERHAAL A: "DIE TONGBLAAR" – Pirow Bekker

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS C

Daarom lê daar 'n skaduwee oor die vakansie.

Met 'n genadelose geklap van banke begroet die kinders die vakansie. Vandag irriteer die lawwe lawaai hom. Hy sien haar uitstap en hy sorg dat hy skuins agter haar is. Marinda is nog by haar, maar dan swenk sy deur die boog straat toe.

By die fietse haal hy haar in. Sedert die rooibye parkeer hy sy fiets onder die boom direk 5
langs hare.

Toe het hy skielik geen woorde nie.

"Die gom," sê hy dan eindelijk, "maak 'n mens se handvatsels taai."

"Ja," sê sy. "Dis die sipresse."

Sy is besig om haar boeksak agter op die fiets vas te klamp. Hy staan versteen. 10

"Wat gaan jy die vakansie doen?" vra sy, die oë op die fiets.

"Ag op die plaas ... Daar's baie ..."

Dan weet hy dat die plaas ook leeg kan wees. Hy sê niks verder nie.

2.1 "Wat gaan jy die vakansie doen?" (Reël 11)

2.1.1 Wie praat hier? (1)

2.1.2 Wat het sy gedoen nadat sy met Wynand gesels het? (1)

2.1.3 Op watter plaas sou Wynand die vakansie wees? (1)

2.1.4 Waarom lê daar 'n "skaduwee" oor die vakansie? (1)

2.2 Skryf die volgende sin oor en verander die onderstreepte deel om die stelling WAAR te maak.

Gedurende die vakansie het Wynand met sy fiets op die plaas rondgery. (1)

- 2.3 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.3) en die letter (A–D) neer.

"Hy staan versteen." (Reël 10)

Dit beteken dat Wynand ...

- A se been seer was.
- B vir 'n by naby die fiets geskrik het.
- C net vir die meisie staan en kyk het.
- D die klip uit die pad van die fiets wou haal.

(1)

- 2.4 Die karakters se woorde sê vir ons hoe die karakters voel.

Kies die emosie uit KOLOM B wat by die karakter se woorde in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.4.1 tot 2.4.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.4.1	"Moet ons jou dokter toe vat?"	A	Wynand was vies dat Klaas altyd oral saam met hom wou wees.
2.4.2	"Dankie. Dit sal help."	B	Klaas was bekommerd oor sy vriend.
2.4.3	"Ry solank stadig aan."	C	Wynand het skaam gevoel dat hy en Klaas van die fiets afgeval het.
2.4.4	"Dit lyk soos 'n harpie."	D	Elsie het mooi dinge uit die natuur waardeer.
		E	Wynand was dankbaar dat Elsie die steekplek beter laat voel het.

(4 x 1)

(4)

- 2.5 Skryf die volgende gebeure onder mekaar oor in die korrekte VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur.

- Wynand het die twee stukke van die blaar in die mik van die boom gebêre.
- Wynand het 'n torinkie op die miershoop gemaak om die plek uit te ken.
- Wynand het besluit om Elsie se vinger met 'n garingblaar te meet.
- Wynand het die garingblaar vir Elsie gewys.

(4)

- 2.6 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.6.1 en 2.6.2) en die antwoord neer.

Die tema van hierdie kortverhaal is (2.6.1) (plaasaktiwiteite/jeugliefde). Een van die lesse wat 'n mens uit die verhaal kan leer, is dat (2.6.2) ('n ander persoon nie sal weet hoe jy voel as jy niks sê nie/jy goeie vriende moet waardeer).

(2)

- 2.7 Waarom was dit 'n goeie idee dat Wynand vir Elsie 'n ringetjie wou gee? (1)
- 2.8 Waarom was dit verkeerd van Wynand om ongeduldig met Klaas te raak? (1)
- 2.9 Hoe sou jy die situasie met Elsie anders as Wynand hanteer het? (1)
- 2.10 "Ag op die plaas ... Daar's baie ... " (Reël 12)
- Waarom laat die skrywer vir Wynand sulke halwe sinne praat? (1)

EN**VERHAAL B: "ROOIKOOS WILLEMSE IS SOEK" – Abraham H de Vries**

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

TEKS D

En dit word stil.
 Ou boetie, en die man stel die bal. En g'n mens haal asem nie. En die vroumense laat hul breiwerk op hul skoot sak.
 En toe maak Rooikoos Willemse die fout.
 Hy staan daar langs die kantlyn op sy kiere en leun – hy't ammelie 'n kiere by hom gedra. En toe die losskakeltjie so nader kom om te skop, toe skreeu hy met daardie bulkstem van hom, hy skreeu: "Drôp, jou ditsemsedatsemse, drôp sê ek vir jou!" 5
 En raai, dis nes of die mannetjie – ek sien hom nog so voor my – dis nes of sy bene so waggel onder hom soos iemand wat 'n lamte kry, en hy skop die bal doer in die arnosterbossies in, maar nie hoër as 'n wingerdstoel van die grond af nie! 10
 Toe blaas die eindfluitjie.

- 2.11 VOLTOOI die volgende sinne deur elke keer EEN woord in die lys hieronder te gebruik. Skryf net die vraagnommers (2.11.1 tot 2.11.4) en die antwoord neer.

pawiljoen;	drink;	hoteleienaar;	slegmaak;	eet;
kantien;	skeidsregter;	verander		

- 2.11.1 Rooikoos het daardie Saterdag in die hoek van die ... gesit. (1)
- 2.11.2 Hy het vroeg al begin ... (1)
- 2.11.3 Toe Rooikoos en die Barrydalers wou baklei, het die ... hulle gekeer. (1)
- 2.11.4 Die Barrydalers het geloop, want hulle wou nie hulle naam ... nie. (1)
- 2.12 Rooikoos het op sy eie plaas gewoon.
- Gee 'n feit uit die verhaal om te motiveer waarom die stelling ONWAAR is. (1)
- 2.13 Waarom was dit wat Rooikoos gedoen het 'n "fout"? (Reël 4) (1)

- 2.14 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommer (2.14) en die antwoord neer.

"... **so waggel** onder hom **soos iemand wat 'n lamte kry**, ..." (Reël 9)

Hierdie is 'n voorbeeld van (sarkasme/'n vergelyking).

(1)

- 2.15 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (2.15) en die letter (A–D) neer.

Die verteller sê die skop was "nie hoër as 'n wingerdstoel van die grond af nie!" (Reël 10)

Dit beteken dat die skop ...

- A skeef was.
- B die bal reguit tussen die pale laat trek het.
- C te laag was om die bal tussen die pale deur te stuur.
- D die bal tussen die mense laat beland het.

(1)

- 2.16 Die dinge wat mense doen, het gevolge.

Kies die gevolg uit KOLOM B wat by die inligting in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommers (2.16.1 tot 2.16.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A		KOLOM B	
2.16.1	Die onderwysers was deel van Rooikoos se dorp se rugbyspan.	A	Die Barrydalers het die kans gekry om Rooikoos weg te vat.
2.16.2	Rooikoos se dorp se span het nie verloor nie.	B	Rooikoos het met homself gepraat.
2.16.3	Rooikoos het so baie gedrink dat hy van die stoel afgeval het.	C	Rooikoos se dorpspan het nie goeie rugby gespeel nie.
2.16.4	Rooikoos het in 'n onbekende kamer wakker geword.	D	Rooikoos het die hotel op sy dorp gebel om te hoor of hy daar is.
		E	Almal het gedink Rooikoos is die beste.

(4 x 1)

(4)

- 2.17 Noem TWEE dinge wat die Barrydalers gedoen het om Rooikoos terug te kry.

(2)

- 2.18 Kies die KORREKTE antwoord uit dié tussen hakies. Skryf net die vraagnommers (2.18.1 en 2.18.2) en die antwoord neer.

Aan die begin van die verhaal was Rooikoos (2.18.1) (rustig/bakleierig) en het hy ander mense kwaad gemaak. Aan die einde van die verhaal het Rooikoos gehuil, want hy (2.18.2) (kon nie sy klere kry nie/het nie geweet wie hy is nie).

(2)

- 2.19 Rooikoos het baie gedrink.
Waarom was dit sleg vir hom? (1)
- 2.20 Waarom kan ons sê dat die les wat Rooikoos geleer het sy lewe beter kon maak? (1)
- 2.21 Die Barrydalers het Rooikoos gestraf (*punished him*).
2.21.1 Wat sou jy anders gedoen het as jy 'n Barrydaler was? (1)
2.21.2 Waarom sê jy so? (1)
- TOTAAL AFDELING B: 40**
GROOTTOTAAL: 40